

Koncepcja funkcjonowania i rozwoju Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Zdzisława Arentowicza we Włocławku na lata 2023-2030

Działalność bibliotek publicznych w Polsce regulują: Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. 1997, Nr 85 poz. 539) oraz Ustawa z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. W oparciu o powyższe akty prawne włocławski samorząd realizuje ustawowy wymóg zorganizowania i prowadzenia biblioteki publicznej wraz z odpowiednią liczbą filii, oddziałów i punktów bibliotecznych, co precyzuje Statut Biblioteki z dnia 31 marca 2008 r.

BIBLIOTEKA JAKO „TRZECIE MIEJSCE”

Miejska Biblioteka Publiczna im. Zdzisława Arentowicza we Włocławku (MBP) realizuje swoje cele i zadania statutowe ze świadomością wyzwań, jakie stawia współczesne bibliotekarstwo. Modernizacja i przebudowa głównego budynku przy ul. Warszawskiej 11/13, prowadzona w latach 2020-2022, wyposażyła najstarszą instytucję kultury samorządu miejskiego w atrakcyjne i nowoczesne technologicznie narzędzia, zapewniła komfort pracy kadrze, znacznie poprawiła warunki magazynowania materiałów bibliotecznych, udostępniania ich na zewnątrz, jak i udostępniania prezencyjnego. Biblioteka posiada zatem warunki realizacji szeroko pojętych działań kulturotwórczych, budowania i funkcjonowania społeczności lokalnych wokół biblioteki oraz rozwijania i aktywizowania potencjalnych użytkowników i uczestników życia kulturalnego. Realizując swój podstawowy cel, jakim jest zaspakajanie potrzeb czytelniczych mieszkańców, Biblioteka staje się przyjazną, otwartą placówką, której kadra, biblioteczne zasoby i przestrzenie są do dyspozycji mieszkańców. Dzięki dwupoziomowej nowoczesnie umeblowanej i wyposażonej Wypożyczalni, Mediatece, Strefie Dziecka i Czytelni użytkownicy mogą przez wiele godzin korzystać z usług i oferty Miejskiej Biblioteki Publicznej we Włocławku, a to czyni ją ważnym na miejskiej mapie miejscem dla wszystkich, którzy przekraczają jej progi. Idea Biblioteki jako „trzeciego miejsca” – przestrzeni dla nieformalnego życia publicznego – w którym chętnie się przebywa, spędza czas wspólnie z innymi, między pracą/szkołą a domem, znajduje tu podatny grunt. MBP zapewnia wygodne miejsca do nauki, pracy, różnorodnych form aktywności, jak też relaksu i odpoczynku. Bogata oferta kulturalna w oparciu o zrównoważone planowanie realizowana jest na terenie całego miasta w siedzibie głównej i dziewięciu filiach bibliotecznych.

Szczególnie istotnym dla MBP obszarem działalności jest budowanie świadomości tożsamości lokalnej. Patron Zdzisław Arentowicz był wybitnym regionalistą, publicystą i literatem, co stanowi nieustające zobowiązanie, wyzwanie i źródło do inspiracji na rzecz kultywowania idei małych ojczyzn, ale także ukazywania uniwersalizmu wartości, które niesie kultura, a zwłaszcza jej fundamentalny składnik – literatura.

CELE I ZADANIA:

- gromadzenie i opracowanie materiałów bibliotecznych służących rozwijaniu czytelnictwa oraz zaspokajaniu potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych;
- pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej, opracowywanie bibliografii regionalnej, a także innych materiałów informacyjnych, zwłaszcza dokumentujących dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy miasta i regionu;
- udostępnianie zbiorów na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz, prowadzenie wymiany międzybibliotecznej;
- organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym;
- tworzenie i udostępnianie własnych komputerowych baz danych katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych;
- udzielanie pomocy metodycznej, organizowanie szkoleń i doskonalenia zawodowego, wymiana doświadczeń bibliotekarskich oraz sprawowanie nadzoru merytorycznego nad prawidłowym realizowaniem zadań statutowych przez filie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Z. Arentowicza we Włocławku;
- organizacja form pracy z czytelnikiem służących popularyzowaniu kultury, sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego- społecznego miasta i regionu;
- współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych;
- organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży włocławskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
- prowadzenie działalności kulturalnej.

FUNKCJONOWANIE I ROZWÓJ:

Polityka zrównoważonego rozwoju Biblioteki jest priorytetem na lata następne. Sieć Filii Bibliotecznych umożliwia czytelnikom i użytkownikom Biblioteki korzystanie z nich na terenie całego miasta, na każdym osiedlu. Dwie Filie: nr 6 i nr 8 posiadają Oddziały Dziecięce z wydzielonym pomieszczeniem, jedna Filia (Dziecięca) sprofilowana jest na odbiorcę najmłodszego, trzy Filie: nr 1, nr 3 i nr 10 to placówki z jednoosobowym personelem. Ważne dla zrównoważonej oferty kulturalnej i edukacyjnej Biblioteki jest uzdatnianie Filii do realizacji jak najszerszej gamy usług bibliotecznych, nawet w tych jednoosobowych. Warunkiem pomyślnej realizacji tego zamiaru jest rotacyjne wyposażanie Filii w mobilne urządzenia: projektor wraz z ekranem projekcyjnym, laptop, sprzęt nagłaśniający, ekspozytory wystawiennicze, interaktywny stolik multimedialny (planowany zakup 2023 r.), agregat prądowórczy. Umożliwi to swobodną realizację bibliotecznej oferty: spotkań autorskich, wystaw, warsztatów, konkursów, lekcji bibliotecznych również poza siedzibą główną.

Wzbogacanie, uzupełnianie i odnawianie księgozbioru bibliotecznego

Współczesne bibliotekarstwo opiera się na różnorodnej aktywności i wielopłaszczyznowych działaniach, jednak niezbywalną misją Biblioteki i jej wyróżnikiem spośród innych instytucji kultury jest gromadzenie i sprawowanie pieczy nad słowem pisanym, propagowanie go i bezpłatne udostępnianie. MBP posiada obszerny zasób materiałów bibliotecznych: książek, albumów, broszur, prasy, w tym prasy oprawnej, audiobooków, płyt analogowych i kompaktowych, regionalistów, dokumentów życia społecznego i innych. Łącznie 302 tys. egzemplarzy, z czego 125 tys. egzemplarzy mieści się w siedzibie głównej. Posiadanie ciągle aktualizowanego księgozbioru nie tylko umożliwia zaspakajanie potrzeb czytelników, ale pozwala na kreowanie przez Bibliotekę gustów czytelniczych, promowania literatury bogatej w walory pisarskie i etyczne. Konieczne jest permanentne budowanie księgozbioru, o ile fundusze będą na to pozwalać, proporcjonalnie do prowadzonych ubytków, tj. pozycji wycofanych z księgozbioru bibliotecznego. Zakupy książek powinny uwzględniać przede wszystkim nowości czytelnicze, ze szczególnym naciskiem na literaturę beletrystyczną. Niezbędne jest wnikliwe śledzenie i analiza rynku wydawniczego, diagnozowanie potrzeb czytelniczych biblioteki i branie ich pod uwagę podczas zakupów materiałów bibliotecznych. Niezwykle istotne w realizacji tego zadania są: dalsza współpraca i wspieranie Koła Przyjaciół Biblioteki wyposażającego Bibliotekę w nowości czytelnicze będące poza zasięgiem własnych możliwości budżetowych; kontynuowanie wspólnych przedsięwzięć z partnerami biznesowymi poprzez zawieranie umów sponsorskich na zakup książek popularno-naukowych i branżowych; zrównoważone wzbogacanie księgozbioru przez dary czytelnicze na potrzeby Biblioteki i jej Filii; uaktualnianie zbiorów lektur szkolnych w porozumieniu i współpracy z bibliotekarzami szkolnymi;

realizowanie – w miarę możliwości – usługi polegającej na zakupie książek proponowanych przez czytelników za pośrednictwem katalogu Sowa.

Biblioteka gromadzi także prasę o zasięgu ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym udostępnianą w Czytelni. Archiwalne zbiory prasy lokalnej w dotychczasowej formie oprawnej m.in.: Gazety Kujawskiej, Wiadomości Włocławskich, ABC dla Włocławka i wydawnictw własnych poczynając od okresu międzywojennego XX. w. po współczesne utrwalane są na wielkoformatowych skanerach w Pracowni Digitalizacji powstałej w ramach projektu „Kultura w zasięgu 2.0” Miejska Biblioteka Publiczna, digitalizując swoje zbiory chce uchronić je przed zniszczeniem i nadmierną eksploatacją, a także udostępniać on-line mieszkańcom miasta i regionu. Przekształcone cyfrowo materiały biblioteczne w przyszłości będą udostępnione dla czytelników przez Kujawsko-Pomorską Bibliotekę Cyfrową.

Działalność informacyjno-bibliograficzna i regionalna oraz organizacja form pracy z czytelnikiem służących popularyzowaniu kultury, sztuki, nauki oraz upowszechnianiu dorobku kulturalnego- społecznego miasta i regionu

Biblioteka dysponująca licznym księgozbiorem dostrzega olbrzymi potencjał zasobów jako źródeł informacji bibliograficznej i regionalnej. Wyposażanie w nie użytkowników jest jednym z podstawowych zadań. Umożliwia odbiorcom realizację działań edukacyjnych, naukowych badawczych, ale także poprzez zamieszczenie ich na stronie internetowej biblioteki i fanpage'u inspirowane do propagowania regionalizmu oraz popularyzowania zasobu, dziedzictwa i kultury miasta i regionu.

Dział Informacji Regionalnej i Bibliograficznej sprawuje pieczę nad Czytelnią zlokalizowaną na przestronnej powierzchni. Czytelnia, jako jedno z nielicznych, ale koniecznych w Bibliotece miejsc pracy cichej, stwarza czytelnikom warunki do komfortowego korzystania z regionalistów i obcowania ze źródłami popularyzującymi naukę, kulturę i sztukę oraz dorobek i dziedzictwo miasta i Kujaw. Pasjonaci, miłośnicy regionu, uczniowie i studenci, pracownicy naukowcy korzystają z tych zasobów. Do ich dyspozycji wyodrębniono stanowiska komputerowe z bezpłatnym dostępem do internetu. Pracownicy udzielają informacji bibliograficznych, pomagają w korzystaniu z bibliografii ogólnych i specjalnych oraz baz Biblioteki Narodowej dostępnych on-line. Prowadzone jest zatem udostępnianie źródeł informacji bezpośredniej czyli prasy, księgozbioru, dokumentów życia społecznego oraz źródeł informacji pośredniej czyli elektronicznych baz danych, udzielanie informacji, realizowanie kwerend z zakresu wiedzy o regionie, tworzenie kalendarium rocznic i wydarzeń na dany rok. Bibliografia regionalna jest podstawowym źródłem informacji o regionie, stanowi skarbnicę wiedzy o wszystkich sferach życia lokalnego. Jest bibliografią o charakterze ogólnym. Biografia dokumentuje wiedzę o historii, przemianach zachodzących w życiu społecznym, politycznym, gospodarczym, kulturalnym i naukowym, zachowuje dla następnych pokoleń informacje o dorobku miasta i regionu na podstawie wydawnictw zwartych

oraz czasopism regionalnych i ogólnopolskich. Biblioteka poprzez bibliografię regionalną rejestruje publikacje dotyczące szerokiego spektrum dziedzin i aktywności. MBP realizuje szeroko pojętą edukację nieformalną opartą m.in. na lekcjach bibliotecznych, prelekcjach, pogadankach i wystawach o charakterze edukacyjnym. Wykorzystując nowoczesne technologie Biblioteka planuje stworzenie wirtualnego awatara Patrona Biblioteki Zdzisława Arentowicza i włączenie go do kompleksowej edukacji pozaszkolnej jako narratora np. gier edukacyjnych, a przede wszystkim lekcji bibliotecznych o charakterze regionalnym, realizowanych w sposób przystępny i atrakcyjny.

Wypożyczanie i udostępnianie zbiorów

To jedno z podstawowych zadań biblioteki publicznej. Stwarzanie optymalnych warunków do realizacji tej usługi ma kluczowy wpływ na realizację idei powszechnej dostępności do dóbr kultury. Godziny pracy Biblioteki i jej filii dostosowane są do możliwości i potrzeb czytelników oraz na bieżąco monitorowane i analizowane. Ważne jest, by Biblioteka i największe filie czynne były także w sobotę, co zwiększa dostępność do zbiorów i umożliwia korzystanie z nich w czasie wolnym. Biblioteka realizuje swobodny dostęp do regałów i znajdujących się na nich materiałów bibliotecznych: książek prasy, regionalistów, audiobooków, filmów, płyt kompaktowych, gier planszowych. W zależności od zgłaszanych potrzeb Biblioteka realizuje również wypożyczenia międzybiblioteczne na zasadach określonych w Regulaminie korzystania ze zbiorów i usług MBP.

Organizowanie czytelnictwa i udostępnianie materiałów bibliotecznych ludziom chorym i niepełnosprawnym

Dostęp do zasobów bibliotecznych wpisuje się w istotę Biblioteki jako instytucji publicznej. Nikt z tej dostępności nie może być wyłączony, a ona sama ograniczana. MBP od lat realizuje usługę „Książka na telefon”. Z powodu pandemii dowóz książek dla osób chorych i niepełnosprawnych rozszerzony został o osoby powyżej 60 roku życia. Przywilej ten zostanie zachowany także w trosce o aktywność czytelniczą osób starszych. Samochód służbowy został oklejony folią z nadrukiem reklamującym „Książkę na telefon”, przez co jest łatwo rozpoznawalny. W tym zakresie planowane są kolejne akcje popularyzujące tę usługę kierowane do czytelników z uwzględnieniem min. środowisk seniorskich, placówek zdrowotnych. W Bibliotece dostępna jest również usługa pod nazwą „Czytak”- skierowana do wszystkich osób niewidomych i słabowidzących, które chcą korzystać z książki cyfrowej w formie dźwiękowej. Usługa ta daje możliwość nagrywania audiobooków i odsłuchiwania ich w dogodnych warunkach na urządzeniu „Czytak”, gwarantującym bezwzrokową obsługę. Biblioteka dysponuje 6 urządzeniami tego typu, które bezpłatnie udostępnia swoim użytkownikom. Biblioteka dysponuje zbiorem wydawnictw audio,

przeznaczonym również dla osób niepełnosprawnych, w tym 3 tys. audiobooków i 400 płyt kompaktowych. Zbiory te będą wzbogacane w kolejnych latach o nowe tytuły i pozycje. Przy Bibliotece działają także dwa punkty biblioteczne służące osobom chorym i niepełnosprawnym, zlokalizowane w Domach Opieki Społecznej: Na Skarpie przy ul. Dobrzyńskiej i przy ul. Nowomiejskiej. Zbiory książek w punktach są i będą na bieżąco uaktualniane. W Bibliotece zatrudniony jest pracownik wyznaczony do kontaktu ze środowiskami oraz instytucjami i stowarzyszeniami wspierającymi osoby chore i niepełnosprawne. Przy siedzibie głównej Biblioteki funkcjonuje Klub Filmowy Osób Niewidomych. W Sali Kameralnej wyświetlane są filmy z audiodeskrypcją dla osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności wzrokowej oraz dla ich przewodników.

Tworzenie i udostępnianie własnych komputerowych baz danych katalogowych, bibliograficznych i faktograficznych

W oparciu o system biblioteczny Sowa Biblioteka na bieżąco tworzy i udostępnia własne bazy danych pochodzących ze skatalogowanych elektronicznie materiałów bibliotecznych. System Sowa jest zintegrowanym oprogramowaniem umożliwiającym zarządzanie procesami bibliotecznymi, stosowanym w działalności informacyjnej. Ponadto bibliotekarze służą pomocą użytkownikom na miejscu w docieraniu i korzystaniu z tych danych.

Współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami i organizacjami w zakresie rozwijania czytelnictwa i zaspokajania potrzeb oświatowych

Biblioteka współpracuje z wieloma instytucjami publicznymi, organizacjami i stowarzyszeniami, firmami oraz osobami podejmującymi inicjatywy oddolne. Współdziałanie na kulturalnej niwie z samorządowymi instytucjami kultury: Centrum Kultury „Browar B”, Teatrem Impresaryjnym im. Włodzimierza Gniazdowskiego i Galerią Sztuki Współczesnej ma charakter powszedni. Polega na wymianie doświadczeń, uczestnictwie we wspólnych przedsięwzięciach, pomocy logistycznej. W następnych latach Biblioteka planuje podejmowanie inicjatyw włączających różne podmioty do wspólnych działań: własne akcje czytelnicze, celebrowanie rocznic literackich, Narodowe Czytanie, Noc Bibliotek. Planuje się zacieśnienie współpracy z powiatowymi, miejskimi i gminnymi bibliotekami, zwłaszcza z terenu byłego woj. wrocławskiego, z Kujawsko-Pomorskim Centrum Edukacji Nauczycieli (oddział Wrocław), w strukturach, którego działa Biblioteka Pedagogiczna, a także bibliotekami szkolnymi zlokalizowanymi we wrocławskich i podwrocławskich placówkach oświatowych. Współdziałanie to dotyczyć będzie głównie przedsięwzięć o charakterze lokalnym promującym walory, dorobek i dziedzictwo kulturalne regionu. Biblioteka odwołując się do własnej historii inicjować będzie działania w placówkach, których siedziby zostały wybudowane w tzw. czynie społecznym

i przekazane do użytkowania jako dar dla społeczeństwa przez Cech Rzemiosł Różnych i Zakłady Celulozowo-Papiernicze. W filiach tych i wokół nich będą realizowane różne formy, w tym zajęcia prowadzone przez rzemieślników o ginących i wciąż istniejących zawodach czy warsztaty z zakresu piśmiennictwa i wytwarzania papieru. Dobrą przestrzenią do popularyzowania i propagowania czytelnictwa mogą być centra i galerie handlowe, które w partnerstwie z Biblioteką mogą realizować udane akcje czytelnicze. Rozwijana będzie także współpraca z instytucjami pożytku publicznego, stowarzyszeniami, świetlicami środowiskowymi, grupami formalnymi i nieformalnymi.

Organizacja zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

MBP profiluje swą działalność także z myślą o dzieciach i młodzieży oraz o zagospodarowaniu ich czasu poza szkołą. Wykorzystuje do tego tradycyjne narzędzia pracy bibliotecznej, ale także nowoczesne technologie. Głównymi ośrodkami organizowania zajęć pozalekcyjnych są: Strefa Dziecka, Mediateka i Filia Dziecięca. W następnych latach planowane jest doposażanie biblioteki i rozszerzanie oferty o kolejne pomoce: roboty, interaktywne klocki, gry edukacyjne w oparciu o stacje playstation 5, bieżnię wirtualną, interaktywną podłogę, stolik multimedialny. Oferta kierowana jest i będzie do odbiorców w formach zorganizowanych, ale też naboru uczestników poprzez zapisy telefoniczne i na miejscu. Zajęcia pozalekcyjne organizowane będą dla dzieci i młodzieży włocławskich przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych odbywać się będą w przystosowanych do tego zadania pomieszczeniach bibliotecznych w siedzibie głównej Biblioteki i jej filiach. Działalność w tym zakresie realizowana będzie przez cały rok, ze szczególnym uwzględnieniem czasu wolnego od nauki w soboty oraz w trakcie ferii zimowych i wakacji. Ponadto Biblioteka nadal będzie się włączać projekty na rzecz organizacji wolnego czasu dzieci i młodzieży. Sztandarowym dla Biblioteki pozostaje realizacja (obejmującego blisko trzydzieści wydarzeń) corocznego, długofalowego projektu „Czas na nasz wolny czas... z książką i biblioteką”, który jest realizowany na zlecenie Gminy Miasto Włocławek w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Działalność kulturalna

Propagowanie i promowanie czytelnictwa poprzez organizację przedsięwzięć kulturalnych cieszy się dużym zainteresowaniem odbiorców. Przybierają one różne formy, ale ich wspólnym mianownikiem jest książka, niekiedy inny materiał biblioteczny. Czasem książka jest elementem najistotniejszym, czasem jest pretekstem, jednak chodzi o to, by zawsze występowała w przestrzeni bibliotecznej podczas działań kulturalnych. Biblioteka, obserwując liczne wydarzenia w świecie literatury, będzie czynić starania, by oferta kulturalna była także odzwierciedleniem

obecnej sytuacji na rynku wydawniczym i dynamiczną reakcją na wynikające z tego faktu potrzeby kulturalne. Cykl „Czytelnicze oblicze” nadal będzie okazją do spotkań z cenionymi przez czytelników i krytyków pisarzami, publicystami, dziennikarzami, laureatami prestiżowych nagród literackich. Książki i ich autorzy często są dla czytelników inspiracją do różnych form aktywności, rozbudzania zainteresowań i pasji, kształtowania postaw i opinii. Stąd planowane będą spotkania nie tylko z literatami, ale także osobowościami medialnymi, ludźmi z pasją, specjalistami w różnych dziedzinach i obszarach, ciekawymi osobami, których działalność zaowocowała publikacjami książkowymi. Ofertę kulturalną MBP wzbogacą panele dyskusyjne o literaturze, historii, znaczących wydarzeniach, wybitnych postaciach, konkursy i inicjatywy integrujące środowisko kulturalne. Ważne, by Biblioteka była przyjaznym miejscem również dla debiutantów, miejscem promocji pierwszych publikacji książkowych, spotkań z początkującymi twórcami prozy i poezji. Istotne znaczenie mają przedsięwzięcia z udziałem autorów lokalnych, zarówno tych których twórczość ma charakter regionalny, jak i ponadregionalny. Przestrzenie biblioteczne w zmodernizowanej siedzibie i filiach bibliotecznych stanowią dobre miejsce na organizację wystaw: literackich, historycznych, okolicznościowych (np. rocznicowych), a także plastycznych i fotograficznych ze szczególnym uwzględnieniem ruchu amatorskiego. Planowane są także wystawy w przestrzeni wokół Biblioteki i wybranych filiach bibliotecznych prezentowane na ekspozytorach bądź banerach przytwierdzonych do ogrodzeń.

Nowe przedsięwzięcia kulturalne i edukacyjne:

- - Włocławski Festiwal Literatury Biograficznej i Faktu „LITERACKI BIOTOP”
- - Ogólnopolski Konkurs Literacki: „SZPALTA” im. Zdzisława Arentowicza dla młodzieży i dorosłych
- - Międzyszkolny Konkurs Plastyczny „ILUSTRUJ I CZYTAJ”
- - Slam poetycki „RAZ NA KWARTAŁ”
- - Przegląd Filmów Animowanych dla Dzieci „KRAINA ANIMA”
- - Biblioteczna Edukacja Regionalna „MY Z KUJAW”
- - Warsztaty międzypokoleniowe „BIBLIOTEKA POKOLEŃ”

Działalność wydawnicza:

- wydanie jednotomowej książki „ARENTOWICZ”, będącej zbiorem dzieł literackich i publikacji prasowych patrona Biblioteki Zdzisława Arentowicza – pisarza, publicysty, regionalisty
- wydanie kolejnych płyt cd zespołu The Bibliokers promujących czytelnictwo, książki i Bibliotekę

- wydanie interaktywnej gry „Literacka Mapa Włocławka”
- wydanie audiobooka i książeczki dla dzieci z tekstami autorstwa włocławskich bibliotekarzy

Potencjał kadry pracowniczej

Włocławska Biblioteka jest nowoczesną instytucją kultury nie tylko z uwagi na jej modernizację czy strukturę adekwatną do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, ale przede wszystkim za sprawą kadry pracowniczej skupiającej osoby z pasją i twórczym potencjałem, oryginalnymi zainteresowaniami. Ważne jest, by pracownicy bez przeszkód ten potencjał uwalniali i mogli realizować się w pracy zarówno na stanowiskach bibliotekarskich, jak i administracyjnych. Włocławskich bibliotekarzy, pracowników administracji i obsługi cechuje kreatywność i innowacyjność. Wychodząc poza sferę przypisanych zakresów pracy - w porozumieniu z zespołem kierowniczym i dyrektorem - realizują swoje propozycje ubogacając ofertę MBP. Dzięki temu Biblioteka może realizować wiele zadań z obszaru m.in. edukacji, kultury, działalności wydawniczej, medialnej, literackiej, plastycznej, muzycznej, informatycznej czy aranżacji wewnątrz w oparciu o własną kadrę. By zapewnić dalszy rozwój pracowników konieczne jest zapewnienie pracownikom możliwości podnoszenia kwalifikacji i kompetencji w formie szkoleń, wyjazdów studyjnych, wymiany doświadczeń.

Biblioteka w przestrzeni miejskiej

MBP tworzy sieć 10 placówek na terenie miasta. Istnieje potrzeba silnej identyfikacji mieszkańców, użytkowników Biblioteki z miejscem zamieszkania, często także pochodzenia. Wykorzystywanie zaplecza, jakim jest przestrzeń publiczna miasta, daje możliwość bezpośredniego kontaktu z odbiorcą. Biblioteka będzie zatem inicjować przedsięwzięcia w centralnych punktach miasta i na osiedlach mieszkaniowych, gdzie zlokalizowane są Filie np. Plac Wolności, Plac Fajansu Włocławskiego, Biblioteczny Plac Zabaw na Michelinie, Park na Słodowie, Bulwary im. Marszałka J. Piłsudskiego. Planowane są działania zmierzające do powstania trwałych śladów w miejscach posiadających związek z biblioteką, literaturą lub jej twórcami: upamiętnienie Honorowego Obywatela Włocławka Marii Danilewicz Zielińskiej na elewacji domu przy Zielonym Rynku 15, gdzie mieszkała na stacji w latach 1921-1924; upamiętnienie Laureata Literackiej Nagrody Nobla Henryka Sienkiewicza na Bulwarach, na których podczas pobytu nad Wisłą we Włocławku wygłosił referat i odczytał swoją nowelę „Dwie łąki”; upamiętnienie Patrona Biblioteki Zdzisława Arentowicza na elewacji budynku przy Palcu Wolności, gdzie w okresie międzywojennym prowadził księgarnię regionalną; upamiętnienie pisarki Marii Kuncewiczowej, która w 1915 r. prowadziła na terenie miasta zakonspirowane

ogniska oświatowe; upamiętnienie pisarza, popularnego przedstawiciela literatury młodzieżowej Alfreda Szklarskiego mieszkającego we Włocławku (rodzinnym mieście jego matki) w latach 1928-1932; upamiętnienie włocławskiej maturzystki, autorki najsłynniejszej wojennej piosenki „Siekiera, motyka...”, dziennikarki i reportażystki radiowej Anny Jachniny na elewacji budynku Starostwa Powiatowego, gdzie mieściło się Liceum ss, Urszulanek, którego była absolwentką; upamiętnienie na ul. Fabrycznej miejsca akcji jednej z najpopularniejszych piosenek ostatniego 35-lecia „Kocham Cię jak Irlandię” do tekstu pochodzącego z Włocławka Andrzeja Michorzewskiego Wskazane do upamiętnienia miejsca tworzyłyby Literacką Mapę Włocławka podkreślając atrakcyjność turystyczną stolicy Kujaw, także w sferze literatury. W trosce o bezpośredni kontakt czytelnika z książką w przestrzeni publicznej planowane jest utworzenie stanowisk bookcrossingowych na dworcach kolejowych: Włocławek i Włocławek Zazamcze sygnowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną im. Zdzisława Arentowicza.

Działania inwestycyjne:

- całkowita wymiana komputerów i czytników do obsługi czytelników w wypożyczalniach, w działach bibliotecznych i filiach. Sprawne technicznie i technologicznie komputery są niezbędne do obsługi czytelników, w szczególności gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów bibliotecznych na zewnątrz oparciu o system Sowa. Biblioteka obsługuje blisko 15 tys. czytelników i notuje ok. 300 tys. wypożyczeń rocznie.
- utworzenie – w oparciu o nową przestronną bazę lokalową (wynajem) – nowoczesnej filii bibliotecznej położonej centralnie na osiedlu „Zazamcze”, która będzie realizować spektrum zadań statutowych oraz współpracować z licznymi instytucjami i partnerami na rzecz społeczności lokalnej, zwłaszcza tego osiedla
- utworzenie letniej kawiarenki czytelniczej przy Filii nr 1
- montaż wiaty na przyczepę przy bibliotecznym garażu
- remont wypożyczalni i czytelni dziecięcej w Filii nr 6 oraz zakup wyposażenia
- remont pomieszczenia w Filii nr 2 na potrzeby edukacyjne i kulturalne: lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, zajęcia, warsztaty
- wymiana płytek na antypoślizgowe na schodach, przy wejściu i w holu Filii nr 2
- wrzutomat przy Filii Bibliotecznej nr 2. To największa spośród 9 filii notująca blisko 6 tys. wypożyczeń miesięcznie. Wrzutomat umożliwi skuteczniejsze przyjmowanie książek w ustalonym terminie ich zwrotu, tak by książki zwłaszcza poczytne, na które jest zapotrzebowanie czytelnicze, mogły być bez przeszkód i bez dodatkowego oczekiwania udostępniane czytelnikom.

- renowacja nagrobka Patrona Biblioteki na Cmentarzu Komunalnym we Włocławku. Od 2005 roku MBP sprawuje pieczę nad miejscem pochówku Patrona. Nagrobek wymaga prac remontowych i konserwacyjnych. Z racji ograniczonych środków Biblioteka złoży wniosek, by doroczna kwesta na konserwację nagrobków włocławskiej nekropolii przeznaczona była na odnowę mogiły Zdzisława Arentowicza.

Pozyskiwanie dodatkowych środków pozabudżetowych

Zadaniem priorytetowym na najbliższe lata jest skuteczne pozyskiwanie środków pozabudżetowych. Biblioteka z racji bezpłatnego świadczenia usług i nieodpłatnego realizowania zadań statutowych ma stosunkowo niewielkie możliwości wypracowania przychodów. Poza przyjmowaniem opłat za nieterminowy zwrot książek, usługi kserograficzne, wypożyczenia międzybiblioteczne, organizacją kiermaszów książek ubytkowanych tj. wycofanych z księgozbioru bibliotecznego, Biblioteka nie posiada instrumentów wypracowania dodatkowych przychodów. Modernizacja głównej siedziby, a także realizowane i planowane remonty pomieszczeń w filiach bibliotecznych oraz nadawanie im właściwych i adekwatnych do oczekiwań i standardów pozwolą na pozyskiwanie środków z wynajmu sal. Obecnie takie warunki spełniają dwie sale w Centrali i dwie w Filiach bibliotecznych. W kolejnych latach planowane jest zatem zwiększenie pozyskiwania środków pozabudżetowych od grantodawców do kwoty 30 tys. zł rocznie. Biblioteka kontynuować będzie pozyskiwanie środków z priorytetu I Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa, a także z innych priorytetów, o ile warunki projektowe będą stwarzać taką możliwość. Biblioteka aplikować będzie również o środki z projektów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowego Centrum Kultury, Urzędu Marszałkowskiego i innych podmiotów, jeśli formuła i kryteria będą na to pozwalać.

Promocja czytelnictwa, kultury, biblioteki i miasta

MBP stawia na oryginalność działań promocyjnych i ich zauważalność. Biblioteka prowadzi dynamicznie stronę internetową, fb, bookstagrama i tik-toka. Stale rozszerza krąg społeczności w social mediach. Dzięki spektakularnym inicjatywom m.in. efektownej, wielkoformatowej makiecie Doliny Muminków przygotowanej przez bibliotekarza i dzieci uczestniczące w jednym z projektów oraz za sprawą działającego od 2021 roku zespołu muzycznego The Bibliokers włocławska Biblioteka gościła kilkakrotnie na antenie telewizji ogólnopolskiej i regionalnej, a także na ogólnopolskich portalach i w periodykach branżowych. Materiały promocyjne powstają zarówno w przestrzeni bibliotecznej, jak i poza nią, co pozwala w szerszym kontekście ukazywać także kulturalne walory naszego

miasta. W następnych latach Biblioteka będzie kontynuować promocję i popularyzację czytelnictwa z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, podkreślając swój związek z miastem i regionem. Biblioteka zwiększać będzie zasięg docierania z ofertą programową poprzez ulotki, plakaty, informację elektroniczną, newsletter, akcje promocyjne z udziałem ambasadorów kultury, zwłaszcza czytelnictwa. Planowane jest powstanie cyklu filmów instruktażowych ułatwiających i zachęcających do korzystania z usług bibliotecznych, posługiwania się elektronicznym katalogiem Sowa oraz promujących Bibliotekę i jej Filie. Przewidywane jest również utworzenie punktu informacyjnego wraz z szatnią na parterze budynku głównego Biblioteki przy ul. Warszawskiej.

Zakładane rezultaty i sposoby ich mierzenia

Działania podejmowane przez MBP winny skutkować efektywnością zarówno w rozumieniu jakościowym, jak i ilościowym. W Bibliotece wszystkie drogi prowadzą do książki i innych nośników literatury, przez co mają być zachętą do czytania, budzić aktywność czytelnictwa w każdej kategorii wiekowej. Cele i zadania należy realizować tak, by były ze sobą kompatybilne, zmierzały do zaspakajania potrzeb czytelnictwa oraz je inicjowały.

Docelowy plan rezultatów w skali roku:

- liczba czytelników – 15 tys.
- liczba odwiedzin – 120 tys.
- liczba wypożyczeń – 350 tys.
- 50 wydarzeń kulturalnych (w tym spotkań autorskich) – 2,5 tys. uczestników
- 30 wystaw – 8 tys. uczestników
- 50 lekcji bibliotecznych – 1,2 tys. uczestników
- 250 zajęć dla dzieci i młodzieży – 5,5 tys. uczestników
- 40 warsztatów – 1,2 tys. uczestników
- 150 form on-line promujących czytelnictwo – 15 tys. odbiorców

Miernikami zakładanych rezultatów będą przede wszystkim dane ze statystyk generowanych w systemie Sowa oraz sprawozdania miesięczne, półroczne i roczne. Biblioteka realizująca misję powszechnego dostępu do kultury, proponująca i propagująca czytelnictwo, dysponująca bogatą ofertą kulturalną i edukacyjną w zmodernizowanych i dobrze wyposażonych obiektach to gościnna i przyjazna sieć placówek, wolna od stereotypów, otwarta na nowe innowacyjne działania i ciągły rozwój.

Andrzej Chmielewski
dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Zdzisława Arentowicza we Włocławku